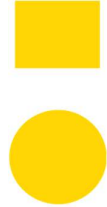

LIETUVOS – UKRAINOS DVIŠALĖ PREKYBA

2020 m. balandžio 27 d.

I. Ukrainos ekonomika ir tarptautinė prekyba

- Ukrainos ekonomikos struktūroje labai svarbią vietą užima **pramonės sektoriaus veikla**. Ji, 2018 m., sudarė beveik 39% Ukrainos BVP. Iš pramonės sektoriaus geriausiai išvystyta yra apdirbamoji gamyba, kuri 2018 m. sukūrė beveik 28% BVP. **Verslo paslaugų sektorius** sudaro 35% Ukrainos BVP. Iš verslo paslaugų sektoriaus didžiausią BVP dalį sudarė didmeninė ir mažmeninė prekyba (13%) ir transporto ir saugojimo veikla (7%). Mažesnes dalis BVP struktūroje sudarė informacijos ir ryšių paslaugos bei nekilnojamojo turto operacijų veikla (po 4%), profesinės, mokslinės ir techninės paslaugos (3%), finansinė veikla (2%) ir kitos. **Viešojo sektoriaus paslaugos** (viešasis valdymas ir gynyba; švietimas; žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas) 2018 m. sukūrė 9% Ukrainos BVP. Likusias BVP dalis sudarė **statybos paslaugos** (6%) ir nemenkas **žemės ūkio sektorius** (12%).
- 2018 m. Ukrainos prekių eksportas siekė 40,1 mlrd. EUR arba 4,3% daugiau nei prieš metus. Su ES ekonomikomis, prekyba sudarė 43% Ukrainos prekių eksporto, likusi dalis teko ne ES šalims. Iš ES šalių 2018 m. Ukraina daugiausia eksportavo į Lenkijos rinką (6,9% viso prekių eksporto), Italiją (5,6%), Vokietiją (4,7%) ir Vengriją (3,5%), o iš ne ES šalių daugiausia eksportuota į Rusiją (7,7%) ir Turkiją (5,0%).
- 2018 m. Ukrainos importas siekė 48,4 mlrd. EUR ir buvo 10,6% didesnis nei prieš metus. 41% visų prekių Ukraina importuoja iš ES šalių, 59% – iš ne ES šalių. Didžiausios importo partnerės iš ES valstybių 2018 m. buvo Vokietija (10,5% viso prekių importo), Lenkija (6,4%) bei Italija (3,6%), o iš ne ES šalių daugiausia importuota iš Rusijos (14,1%) ir Kinijos (13,3%).

Šaltinis: UKRSTAT, Eurostat Comext, Trademap.

II. Lietuvos ir Ukrainos dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Ukrainos pagrindiniai rodikliai 2017–2019 m.

	2017		2018		2019	
	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	2,8 %	12	3,1 %	11	3,6 %	11
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	4,0 %	12	4,2 %	10	4,3 %	9
Šalies dalis Lietuvos prekių reeksporte	1,5 %	8	1,7 %	8	2,5 %	8
Šalies dalis Lietuvos prekių importe	1,0 %	22	0,9 %	23	1,0 %	22
Paslaugos						
	2017		2018		2019	
Šalies dalis Lietuvos paslaugų eksporte	0,8 %	24	0,8 %	21	1,1 %	21
Šalies dalis Lietuvos paslaugų importe	1,0 %	22	0,9 %	25	1,0 %	24

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

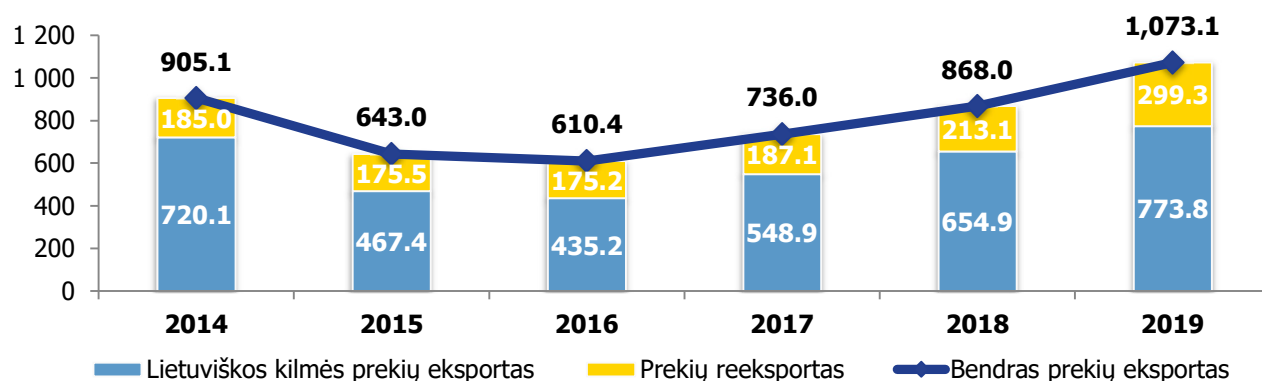

III. PREKYBA PREKĖMIS

2019 m. Ukraina buvo 11-a didžiausia Lietuvos prekių eksporto rinka, kuriai teko 3,6% (1,07 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. 72% Lietuvos prekių eksporto į Ukrainą 2019 m. sudarė lietuviškos kilmės prekių eksportas, o 28% – reeksportas.

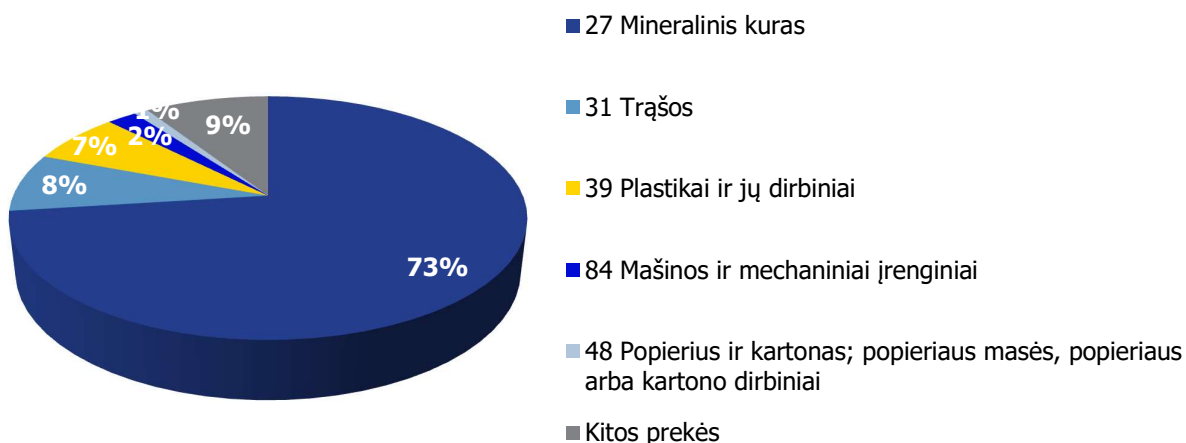
1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Ukrainą 2014-2019 m. mln. EUR

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekėms Ukraina 2019 m. buvo 9-a pagal dydį eksporto rinka, kuriai teko 4,3 % (0,77 mlrd. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Lietuviškos kilmės prekių į Ukrainą eksporto struktūroje didžiausią dalį sudarė mineralinis kuras – 73,0% arba 564,8 mln. EUR (didžiausia eksporto rinka), trąšos – 7,8% arba 60,0 mln. EUR (5-a didžiausia eksporto rinka), plastikai ir jų dirbiniai – 6,8% arba 52,6 mln. EUR (8-a didžiausia eksporto rinka), mašinos ir mechaniniai įrenginiai – 2,2% arba 17,0 mln. EUR (11-a didžiausia eksporto rinka), popieriaus pramonės gaminiai – 1,1% arba 8,2 mln. EUR (10-a didžiausia eksporto rinka).

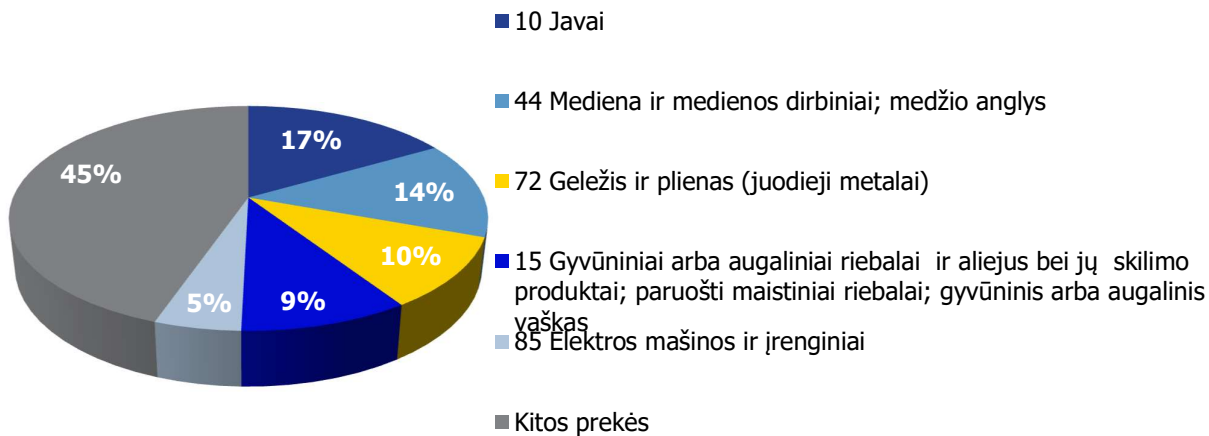
2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Ukrainą struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2019 m. Ukraina buvo 22-a didžiausia Lietuvos importo rinka ir jai teko 1,0% (0,32 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš Ukrainos 2019 m. daugiausiai importuota javų – 16,7% arba 53,1 mln. EUR (didžiausia javų importo tiekėja), medienos ir jos gaminių – 13,9% arba 44,3 mln. EUR (5-a didžiausia importo tiekėja), geležies ir plieno – 10,2% arba 32,4 mln. EUR (6-a didžiausia importo rinka), gyvūninių ar augalinių riebalų ir aliejus – 9,6% arba 30,7 mln. EUR (2-a didžiausia importo tiekėja) ir elektros mašinų ir įrenginių – 4,9% arba 15,7 mln. EUR (23-a didžiausia importo tiekėja).

3 pav. Lietuvos prekių importo iš Ukrainos struktūra 2019 m.

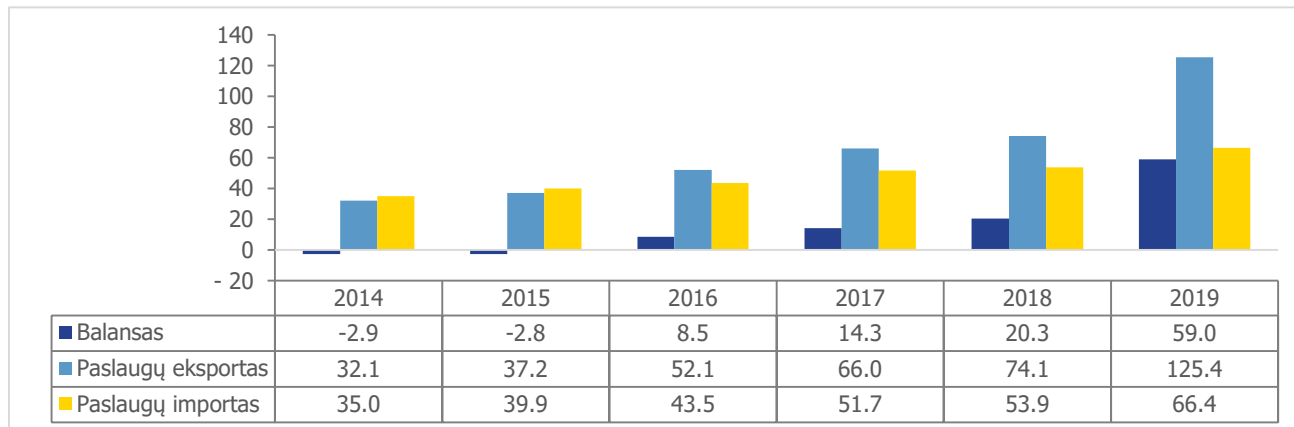

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. PREKYBA PASLAUGOMIS

2019 m. Ukraina buvo 21-a didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 1,1% (125,4 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš Ukrainos siekė 66,4 mln. EUR, tai sudarė 1,0% viso Lietuvos paslaugų importo 2019 m. ir ši šalis buvo 24-a didžiausia rinka paslaugų importuotojams Lietuvoje.

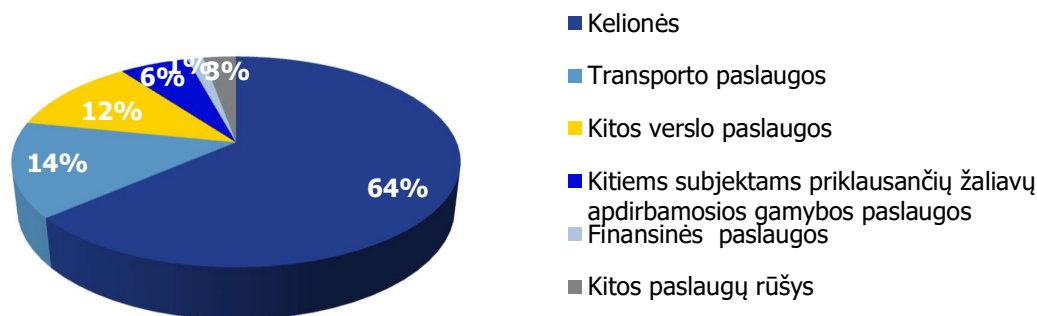
4 pav. Lietuvos ir Ukrainos užsienio prekyba (paslaugos) 2014-2019 m. mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. iš Lietuvos į Ukrainą daugiausiai buvo eksportuota kelionių paslaugų transporto paslaugų – 63,6% arba 79,8 mln. EUR (6-a didžiausia eksporto rinka), transporto paslaugų – 14,5% arba 18,2 mln. EUR (27-a didžiausia eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 11,6% arba 14,6 mln. EUR (20-a didžiausia eksporto rinka), apdirbamosios gamybos paslaugų – 6,0% arba 7,5 mln. EUR (10-a didžiausia eksporto rinka) ir finansinių paslaugų – 1,4% arba 1,7 mln. EUR (10-a didžiausia eksporto rinka).

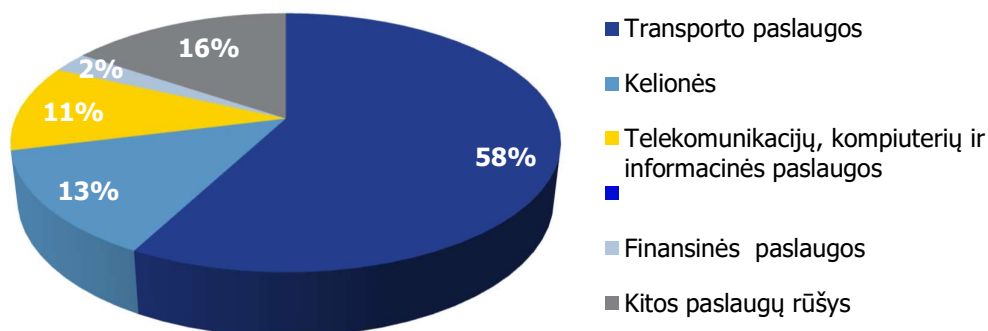
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Ukrainą struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. iš Ukrainos į Lietuvą daugiausiai buvo importuota transporto paslaugų – 57,8% arba 38,4 mln. EUR (24-a didžiausia importo tiekėja), kelionių paslaugų – 13,4% arba 8,9 mln. EUR (21-a didžiausia importo tiekėja), IT paslaugų – 10,8% arba 7,2 mln. EUR (14-a didžiausia importo tiekėja).

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Ukrainos struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

V. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatytos 494 prekių grupės (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčios geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Ukrainos rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Ukrainą yra šie: chemijos pramonės produktai, inžinerinės pramonės gaminiai, tekstilės ir drabužių gaminiai, popieriaus pramonės gaminiai bei kitos prekių grupės.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Ukrainos rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
IŠ VISO	494
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	93
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	87
Tekstilės gaminių gamyba	85
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	30
Pagrindinių metalų gamyba	22
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	21
Elektros įrangos gamyba	19
Popieriaus ir popieriaus gaminių gamyba	14
Augalininkystė ir gyvulininkystė, medžioklė ir susijusių paslaugų veikla	14

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
Maisto produktų gamyba	14
Drabužių siuvimas (gamyba)	13
Kita gamyba	13
Guminių ir plastikinių gaminių gamyba	13
Kita	56

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.